

Pelikán, Jarmil

Polonistika

In: *Slavica na Masarykově univerzitě v Brně : literární věda, jazykověda, historiografie, uměnovědy*. Dorovský, Ivan (editor). 2. dopl. a rozš. vyd. V Brně: Masarykova univerzita, 1993, pp. 59-60

ISBN 8021005890

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/126875>

Access Date: 20. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

logie o nové aspekty sémiotického bádání v konfrontaci s dalšími vědními obory a estetickofilozofickými systémy (v řešitelském týmu jsou M. Mikulášek, D. Kšicová, J. Vysloužil, J. Fukač (FF MU v Brně), J. Beneš (PřF MU v Brně) a Z. Mathauser (FF UK v Praze). K pedagogické iniciativě katedry patří zvl. již několikaletá výuka studentů-samoplátců ze Slavistického institutu univerzity v Bristolu (Anglie, od r. 1988). Vědecká orientace na komparativní genologii trvá i v období po listopadu 1989, kdy se katedra ruské a sovětské literatury a slovanských literatur transformovala v Ústav slovanských literatur a literární komparatistiky (od 1990).

Činnost katedry má progresivní vývojový trend. Není uzavřenou kapitolou, ale odrazovým můstkem pro další vědecké a pedagogické snahy integrující badatelské síly širokého výzkumného kolektivu, před nímž se v současné znovuzkřížené a obrozené demokratické společnosti rýsují plodné vědecké perspektivy a dříve netušené mezinárodní kontakty.

*Miroslav Mikulášek
Jiří Krystýnek*

POLONISTIKA

Literárněvědná polonistika se na brněnské filozofické fakultě rozvíjela již v období meziválečném, třebaže polština nenáležela ještě k samostatným studijním oborům. Ve svých přednáškách a vědeckých pracích věnovali polonistické problematice mnoho pozornosti J. Horák, F. Wollman, A. Novák a R. Jakobson (všichni →), kteří zde společně s F. Trávníčkem, E. Šimkem, V. Machkem, J. Macůrkem, V. Helfertem, B. Havránkem (všichni →) a dalšími učiteli fakulty vytvářeli významné slavistické centrum, z něhož vyšli např. J. Dolanský, K. Horálek, J. Bělič, A. Jedlička, O. Králík, J. Hrabák (oba →). K tehdejší samostatným polonistickým publikacím náleží některé Wollmanovy práce a versologická studie J. Hrabáka o staropolském verši. Knižní fondy filozofické fakulty v Brně rozhojnily na polonica bohaté knihovny V. A. Franceva a F. Táborského, autora studií o polské literatuře a rozsáhlé monografie o významném polském malíři Arturu Grottgerovi.

Důležitým doplňkem univerzitního studia byla činnost Československo-polského klubu v Brně, založeného v roce 1925, dlouhá léta vedeného M. Kolajou (→). V rámci akcí klubu kromě jiných významných představitelů polského a československého kulturního života přednášeli i čelní slavisté a polonisté.

Po druhé světové válce se polonistika na brněnské filozofické fakultě začala realizovat v celé šíři jako samostatný studijní obor v rámci slavistického studia. Literárněvědnými přednáškami a semináři byli pověřeni B. Vydra a M. Krhoun (→), od svého příchodu na fakultu ji zajišťovali J. Krystýnek (1954—1978) a J. Pelikán (od 1955) (oba →), dále Z. Smejkal (1958—1959) (→) a jako externistka přispívá od roku 1959 k jazykové i literární polonistické výuce K. Kardyni-Pelikánová (→).

Vědeckovýzkumné plány brněnských polonistů jsou zaměřeny v prvé

řadě na problematiku polské literatury v 19. a 20. století, československo-polských literárních a kulturních vztahů, polské dramatiky, divadla a česko-polské divadelní spolupráce, na překladatelství, srovnávací genologii, vývoj prozaických žánrů ve slovanských literaturách a na literární regionalismus v česko-polském pohraničí. V rámci těchto úkolů byla zde napsána řada polonistických skript a monografií. Brněnští polonisté se podíleli na přípravách slovníků (*Slovník polských spisovatelů*, *Slovník literární teorie*, *Slovník literárních směrů a skupin*, *Slovník polských dramatiků* aj.), konferencí a sborníků, píší recenze, úvody a doslovy k překladům z polštiny, rozvíjejí vědeckou spolupráci s polskými akademickými a vysokoškolskými pracovišti, především s družební univerzitou ve Vratislavi.

Polonistickou problematikou se v rámci širě slavisticky pojatých přednášek a vědeckých prací zabývali též historikové J. Macůrek, Z. Hájek, F. Hejl, J. Kolejka, F. Mainuš, Z. Konečný, C. Nečas, R. Pražák, B. Dostál (všichni →), M. Rejnuš, P. Boček, literární vědci F. Wollman, D. Jeřábek, M. Kopecký, M. Mikulášek, I. Dorovský, K. Palas, V. Válek, D. Kšicová, I. Pospíšil, J. Dohnal, M. Suchomel (všichni →), teatrologové A. Závodský a Z. Srna, etnografové R. Jeřábek, B. Beneš, V. Frolec a D. Holý (všichni →), hudební vědci J. Vysloužil, B. Štědroň, M. Štědroň, R. Pečman a řada dalších badatelů univerzity, kteří rozvíjejí tradice česko-polské a mezi-slovanské vědecké a kulturní spolupráce, přímo symbolicky reprezentované Janem Evangelistou Purkyněm, jehož jméno měla univerzita ve svém názvu (1960—1990).

Jarmil Pelikán

SORABISTIKA

V období po druhé světové válce byla na filozofické fakultě pěstována také sorabistika. Zásahu o to měl K. Kyas (1881—1958), znalec horní i dolní lužické srbštiny, pilný překladatel a skromný, nenáročný badatel, který v letech 1946—1958 působil na fakultě jako externí lektor lužicko-srbského jazyka a literatury při katedře slavistiky a dovedl získat řadu zájemců o sorabistiku i mimo fakultu. Byli to především členové Společnosti přátel Lužice v Brně, jejímž byl Kyas předsedou od roku 1945.

K. Kyas se nespokojoval jenom organizací a vedením lektorských kursů lužické srbštiny. V přednáškách a seminářích seznamoval posluchače se sorabistickou problematikou v širokém záběru, informoval je o lužicko-srbských dějinách a kultuře, zvláště o literatuře.

Kyasova dlouholetá lektorská a přednášková činnost na brněnské univerzitě byla významným přínosem k propagaci lužicko-srbské kultury a podpořila současně i Kyasovu vlastní vědeckovýzkumnou činnost v oboru sorabistiky.

Jiří Krystýnek